

REGIONALNA PRIVREDNA KOMORA PANČEVO
REGIONAL CHAMBER OF COMMERCE AND INDUSTRY PANČEVO

Srbija, 26000 Pančevo, Zmaj Jovina 1a
Tel: + 381/13/343-255; Fax: + 381/13/354-056

e-mail: rpkpancevo@komora.net

www.rpkpancevo.com

Datum: 11.02.2009.

Broj: 255/4

Centar za privatizaciju

INFORMACIJA
O PRIVATIZACIJI NA PODRUČJU
JUŽNOG BANATA

Pančevo, februar 2009.

1. PRAVNI OKVIR PROCESA PRIVATIZACIJE

U Republici Srbiji, počev od 1991. godine do danas materija svojinske transformacije društvenog kapitala bila je regulisana u tri, konceptijski potpuno različita zakona (Zakon o uslovima i postupku pretvaranja društvene svojine u druge oblike svojine ("Službeni glasnik RS", br. 48/91, 75/91, 48/94, 51/94) Zakon o svojinskoj transformaciji ("Službeni glasnik RS", br. 32/97 i 10/2001) i Zakon o privatizaciji ("Službeni glasnik RS", br. 38/2001). Međutim, tek sa usvajanjem i stupanjem na snagu Zakona o privatizaciji ("Službeni glasnik RS", br. 38/2001) stvoreni su uslovi za privatizaciju društvene i državne imovine širih razmera, a u cilju restrukturiranja i stvaranja efikasnije privrede, priliva investicionog kapitala i uključivanja u šire integracione procese. Predmet privatizacije, u smislu ovog Zakona, je društveni i državni kapital (izuzev prirodnih bogatstava i dobara u opštoj upotrebi, kao dobra od opšteg interesa koji su izuzeti iz privatizacije). Subjekti koji mogu biti predmet privatizacije su, pored pravnih lica koja obavljaju privrednu delatnost (preduzeća) i ustanove i sva druga pravna lica. Predmet privatizacije nije samo kapital, već i imovina ili deo imovine subjekta privatizacije. Zakon je prvobitno predviđao rok od četiri godine za privatizaciju subjekata sa društvenim kapitalom. Nakon što je rok za okončanje postupka privatizacije u Srbiji prolongiran, za konačni rok za završetak procesa privatizacije određen je 31.12.2008. godine.

U 1996.godini na području Južnobanatskog regiona, po obliku svojine bilo je ukupno 434 društvena preduzeća, 4108 privatnih preduzeća, zadružnih 162 i mešovitih 129 preduzeća, a prema poreklu kapitala bilo je 4756 preduzeća sa domaćim kapitalom, stranim kapitalom 3 i mešovitim 30 preduzeća¹.

Zakonom o osnovama promene vlasništva društvenog kapitala, Zakonom o preduzećima i donošenjem Zakona o svojinskoj transformaciji od 31.10.1997.godine (Sl.Gl. 32/97) stvorena je obaveza da se do 04.07.1998. godine sva preduzeća, kao i preduzetnici organizuju i usklade opšta akta sa Zakonom, a da preduzeća sa društvenim i državnim kapitalom, bez obzira da li će ući u proces svojinske transformacije ili ne, izvrše promenu društvenog kapitala, državnog i kapitala drugih vlasnika tako da procenjenu vrednost ukupnog kapitala iskažu u obračunskim akcijama, odnosno udelima, kao i mogućnost da započnu proces svojinske transformacije koja nije bila obavezna i oročena. Zakon je predviđao da preduzeća samostalno odlučuju o tome da li će pristupiti promeni vlasništva društvenog kapitala, jer je Ustavom SRJ bilo predviđeno jemstvo svih oblika svojine, pa i društvene, ali je društveno preduzeće bilo u obavezi da proceni kapital prema Zakonu o promeni vlasništva društvenog kapitala kao i Zakonom o preduzećima.

Veliki broj preduzeća u ostavljenom roku nije izvršio procenu vrednosti kapitala, pa je zakonodavac produžio rok do 30.06.2000.godine. Tada je data mogućnost preduzećima koja su po ranijim propisima izvršila procenu vrednosti kapitala da utvrđenu vrednost revalorizuju ili da je ponovo procene u skladu sa novim propisima. Zakonom o svojinskoj transformaciji bila su propisana tri načina svojinske transformacije:

- autonomni,
- po posebnom programu Vlade i
- uz saglasnost osnivača.

Takođe su bila propisana tri modela svojinske transformacije i to:

- prodaja akcija radi prodaje kapitala (sa i bez popusta),
- prodaja akcija radi prikupljanja dodatnog kapitala – dokapitalizacija i
- konverzija duga u akcije poverioca (sa popustom).

---

¹ Izvor: Republički Zavod za statistiku

Svojinska transformacija se, po pravilu, u preduzećima vršila autonomno. Po posebnom programu Vlade predviđena je bila svojinska transformacija uz saglasnost Vlade, da se obavi u 75 preduzeća u Republici Srbiji, a u tri preduzeća u Južnom Banatu (HIP PETROHEMIJA, HIP AZOTARA i INDUSTRIJA STAKLA PANČEVO). Verifikovanu procenu Direkcije za procenu vrednosti kapitala dobili su HIP PETROHEMIJA i HIP AZOTARA Pančevo, ali usled bombardovanja zastalo se sa tim procesom, jer je predstojala obnova i ponovna izrada programa za organizacionu, programsko-proizvodnu i svojinsku transformaciju. Nijedno preduzeće iz Vojvodine sa državnim kapitalom (javno) do 31.12.1999.godine nije pristupilo procesu svojinske transformacije koja se vršila uz saglasnost osnivača.

Modeli, prema Zakonu o svojinskoj transformaciji mogli su biti odabrani, odnosno kombinovani, što je zavisilo od programa transformacije i organa preduzeća koji je odlučivao o programu vlasničke transformacije.

Svojinska transformacija kapitala preduzeća vršila se javnim pozivom u dva kruga:

- ❖ U prvom krugu preduzeće je prenosilo 10% akcija od ukupnog iznosa procenjene vrednosti kapitala preduzeća Repibličkom Fondu za penzijsko i invalidsko osiguranje i vršilo besplatnu podelu akcija po osnovu upisa u iznosu od 60% društvenog kapitala koji su po zakonu imali pravo na sticanje akcija pod povlašćenim uslovima, a to su zaposleni u preduzeću, kao i ranije zaposleni, zaposleni u drugom preduzeću sa društvenim i državnim kapitalom, odnosno zaposleni u državnim organima i organizacijama, organima lokalne samouprave, penzioneri, zemljoradnici koji su državljani SRJ. Kapital preduzeća za sticanje akcije po osnovu upisa nije mogao preći 60% procenjene vrednosti kapitala preduzeća koje se transformiše.

Od stupanja na snagu Zakona o svojinskoj transformaciji (31.10.1997.godine) do 31.12.1999. godine sa područja regiona Južnog Banata, prvi krug svojinske transformacije pokrenulo je 23 preduzeća ili 14,4% od broja preduzeća koja su se transformisala u Vojvodini. U preduzećima sa područja Južnog Banata koja su ušla u proces svojinske transformacije bilo je zaposleno 3.865 radnika. Ova 23 preduzeća sa područja regiona su u prvom krugu svojinske transformacije emitovale akcije u iznosu od 403,5 miliona dinara (67,2 miliona DEM). Ukupna vrednost upisanih akcija u prvom krugu svojinske transformacije sa područja Južnog Banata iznosila je 182,7 miliona dinara (30,4 miliona DEM)².

---

² Podaci Direkcije za procenu vrednosti kapitala

Tabela 1. Spisak preduzeća koja su obuhvaćena prvim krugom svojinske transformacije

R/b	Naziv preduzeća	Datum objavljivanja	Broj radnika	Vrednost emitovanih akcija	
				Dinarska	DEM
1.	„PIVARA“ Pančevo	08/12/1998	440	26.229.600,00	4.371.600,00
2.	„SEME TAMIŠ“	12/02/1999	75	16.027.380,00	2.671.230,00
3.	DD“ FSH JEDINSTVO“, Pančevo	12/10/1999	105	11.263.200,00	1.877.200,00
4.	„AGROBANAT“, a.d. Plandište	05/02/1999		88.135.200,00	14.689.200,00
5.	SP „JUGOPREVOZ-KOVIN“, Kovin	17/12/1999	153	16.059.900,00	2.676.650,00
6.	„DUNAVPROMET“, Pančevo	29/10/1998	37	1.834.000,00	305.666,67
7.	„AGROŽIV-DOBRICA“ DOO,Dobrica		45	6.222.900,00	1.037.150,00
8.	„BANAT“ A.D. Vršac	25/11/1999	499	40.334.400,00	6.722.400,00
9.	„IGMA“ AD Uljma	25/06/1998	120	3.405.000,00	567.500,00
10.	AD „VOJVODINA PUT“, Pančevo	03/12/1999	345	21.921.600,00	3.653.600,00
11.	„VRŠAČKA PIVARA“, Vršac	17/09/1998	681	16.266.690,00	2.711.115,00
12.	„KOZARA“ DD Banatsko Novo Selo	05/08/1999		46.209.600,00	7.701.600,00
13.	„KOMERC ŠAMPION“, Vršac	20/09/1999	7	7.020.240,00	1.170.040,00
14.	AD „ŽITOBANAT“, Vršac	10/09/1999	106	12.254.340,00	2.042.390,00
15.	„TRANSPORT“ Vršac	08/10/1998	46	2.539.000,00	423.166,67
16.	„DP BANATPLAST“, Plandište	13/07/1999	74	7.288.560,00	1.214.760,00
17.	AD „PEKARA 1.MAJ“, Vršac	05/03/1999	95	4.216.800,00	702.800,00
18.	„UTVA SILOSI DD“, Kovin	10/11/1998	196	11.052.600,00	1.842.100,00
19.	„ALIBUNAR IFP“, Alibunar	12/10/1999	370	32.880.000,00	5.480.000,00
20.	„AGROŽIV KOVIN“ DOO Kovin	17/05/1999	47	3.354.200,00	559.033,33
21.	„ŠTAMPARIJA 6. OKTOBAR“	14/08/1998	116	2.800.800,00	466.800,00
22.	„UČA“, Vršac	22/01/1999	196	9.697.800,00	1.616.300,00
23.	DD „ALPIS“, Kovin	22/10/1999	112	16.480.800,00	2.746.800,00
	UKUPNO:		3.865	403.494.610,00	67.249.101,67

Od 23 preduzeća koja su ušla u prvi krug svojinske transformacije, do 13.01.2000. godine, 7 preduzeća objavilo je poziv za upis akcija u drugi krug svojinske transformacije.

❖ Drugi krug svojinske transformacije odnosio se na prodaju akcija sa popustom, kao i prodaju akcija bez popusta u iznosu od 30% procenjene vrednosti društvenog kapitala. Novčana sredstva koja su preduzeća ostvarila prodajom akcija radi prodaje kapitala uplaćivala su se: Fondu za razvoj Republike Srbije – 50%; Republičkom zavodu za tržište rada – 25% i Republičkom fondu za PIO – 25%. Akcije preduzeća po isteku roka iz javnog poziva za drugi krug svojinske transformacije koje nisu prodate, kao i upisnici akcija koji su odustali od kupovine prenosile su se Akcijskom Fondu, pa je donošenjem Zakona o Akcijskom Fondu stvorena mogućnost za sprovođenje druge faze svojinske transformacije koja se obavljala van subjekta svojinske transformacije.

Iz svega ovoga može se zaključiti da je svojinska transformacija, većinskim delom kapitala preduzeća, besplatnom podelom akcija stvorila uglavnom subjekte koji nisu bili atraktivni za ulaganja strateških partnera, a sama preduzeća sopstvenim sredstvima nisu bila u stanju da obezbede neophodne investicije za svoje dalje postojanje i opstanak na tržištu. Zakon o svojinskoj transformaciji davao je izričite prednosti zaposlenima u preduzeću, jer su radnici imali pravo prvenstva kod upisa akcija u prvom krugu, kao i u drugom krugu. U periodu važenja ovog Zakona vidno je da je privatizovan manji broj preduzeća. Analize su pokazale da takav vid privatizacije nije doprineo poboljšanju efikasnosti privređivanja i upravljanja.

Iz svih navedenih razloga obustavljena je primena autonomnih transformacija Zakonom o izmenama i dopunama zakona o svojinskoj transformaciji (Sl. Gl. RS 10/2001). Ubrzo je donet i novi Zakon o privatizaciji (Sl.Gl. RS 38/2001), potom Izmene Zakona o privatizaciji (Sl.Gl. RS 18/2003; Sl.Gl. RS 45/2005). Osnovni ciljevi napred navedenog Zakona o privatizaciji su: da se uspostavi jasan vlasnički režim, da se kroz privatizaciju dođe do maksimalizacije direktnih investicija, kao i priliva svežeg kapitala. Zakonom o privatizaciji (Sl.Gl. 38/2001) predviđen je rok od 4 godine u kojem bi subjekti sa društvenim kapitalom trebali da se privatizuju. Prava stečena u postupku svojinske transformacije izvršene prema ranije važećim propisima priznaju se svim pravnim i fizičkim licima koja su ta prava stekla. Predmet privatizacije je državni, odnosno društveni kapital, a zakonom je omogućeno da se u postupku privatizacije prodaje imovina ili deo imovine subjekta privatizacije, kao i deo subjekta privatizacije.

Institucije nadležne za sprovođenje Zakona o privatizaciju su Agencija za privatizaciju, koja prodaje kapital, odnosno imovinu i promovise, inicira, sprovodi i kontroliše postupak privatizacije u skladu sa Zakonom. Agencija za privatizaciju određuje metod privatizacije, organizuje postupak prodaje putem javnog tendera i javne aukcije i sprovodi postupak prodaje putem javnog tendera; Akcijski Fond, pravno lice na koje se prenose akcije radi dalje prodaje u skladu sa Zakonom o privatizaciji i Zakonom kojim se uređuje Akcijski Fond i čime se u celini eliminiše društveni kapital iz subjekta privatizacije; Centralni registar za hartije od vrednosti sadrži jedinstvenu bazu podataka o izdatim akcijama, kao i promenama u skladu sa Zakonom. U postupku privatizacije vodi se privatizacioni registar, koji sadrži naziv subjekta privatizacije, podatke o visini kapitala, odnosno broju akcija i druge podatke.

Zakonom su predviđena dva modela privatizacije i to:

- prodaja kapitala i prenos kapitala bez naknade.

Prodaja kapitala, odnosno imovine, sprovodi se putem jsledećih metoda:

- javnog tendera i javne aukcije.

Prenos kapitala bez naknade obavlja se posle sprovedene prodaje kapitala i to:

- prenosom akcija zaposlenima i prenosom akcija građanima.

Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o privatizaciji (Sl.Gl.18/2003) predviđeno je da preduzeće koje je do dana stupanja na snagu ovog Zakona izvršilo privatizaciju više od 50% društvenog kapitala, prema odredbama Zakona o društvenom kapitalu (SL.GL SFRJ 84/89 i 46/90) i Zakona o uslovima i postupku pretvaranja društvene svojine u druge oblike svojine (Sl.Gl. RS 48/91, 75/91, 48/94 i 51/94), 70% neprivatizovanog dela društvenog kapitala prenosi Akcijskom fondu, a ostatak od 30% prenosio bi se zaposlenima bez naknade, po izvršenoj prodaji kapitala iz Akcijskog fonda.

Zakonom o izmenama i dopunama Zakona o privatizaciji (Sl.Gl.45/2005) predviđeno je da javna preduzeća, Poreska uprava, Republički fond za penzijsko i invalidsko osiguranje, Republički zavod za zdravstveno osiguranje, Republička direkcija za robne rezerve, Fond za razvoj Republike Srbije i drugi republički organi i organizacije su dužni da otpuste dug prema privrednom društvu, čiji je deo akcija prenet Akcijskom fondu, u celini i svoje potraživanje namire iz sredstava ostvarenih od prodaje akcija privrednog društva u vlasništvu Akcijskog fonda.

Uredbom o postupku i načinu restrukturiranja subjekata privatizacije (Sl.gl. 96/08) predviđeno je da se restrukturiranje obuhvata pored statusnih promena i otpis glavnice duga, odnosno otpuštanje duga u celini ili delimično radi namirivanja poverilaca iz sredstava ostvarenih od prodaje preduzeća.

Rok za završetak procesa privatizacije je više puta prolongiran, a konačan zakonski rok za objavljivanje javnih oglasa, odnosno okončanje procesa privatizacije je 31.12.2008. godine. Takođe, saglasno odredbi člana 86. stav 2. Ustava Republike Srbije konstituisana je ustavna obaveza pretvaranja društvene u privatnu svojinu, zakonom uređenim postupcima privatizacije na osnovu Zakona o privatizaciji, ali se privatizacija može sprovesti i u slučajevima propisanim odredbama Zakona o stečajnom postupku i Zakona o izvršnom postupku.

Nakon 2008. godine, privatizacija društvenih preduzeća odnosiće se uglavnom na sporna preduzeća i ponavljanje neuspelih privatizacija za koje postoje izgledi da se nađe kupac. Za preostala društvena preduzeća, među kojima preovlađuju mala i mikro preduzeća sa društvenim kapitalom, Agencija za privatizaciju procenila je izgleda za privatizaciju svakog preduzeća. Pri tome, očekuje se da će nad preduzećima za koja ne postoji zainteresovani potencijalni investitor biti pokrenut stečajni postupak. Privatizacija preduzeća u stečaju odvijaće se kroz reorganizaciju u slučajevima kada je oporavak stečajnog dužnika moguć, odnosno kroz bankrotstvo (prodaju imovine), kada se proceni da za konsolidaciju nema mogućnosti. Likvidacija će biti pokrenuta bez ikakvih prethodnih postupaka u slučaju preduzeća koja su izgubila svoj kapital i imovinu.

Proces privatizacije društvenih preduzeća zašao je u završnu fazu. Od donošenja Zakona o privatizaciji, jula 2001. godine, ostvareni su značajni rezultati u privatizaciji kapitala u društvenom vlasništvu. Nova vlasnička struktura privrede doprinela je povećanju proizvodnje i efikasnosti poslovanja, generisanju nove zaposlenosti, porastu ulaganja u nove proizvodne kapacitete i tehnologije, povećanju izvoza i ubrzanju razvoja zemlje. Međutim, ovaj proces praćen je i brojnim problemima koji su imali za rezultat da veliki broj Ugovora o prodaji kapitala bude raskinut, odnosno da postupak privatizacije u spornim slučajevima bude poništen.

Prema podacima Agencije za privatizaciju, u periodu od 2002. godine do januara 2009. godine izvršena je vlasnička transformacija 111 privrednih subjekata sa područja Južnog Banata, od kojih je 105 prodato metodom javne aukcije, a 6 metodom javnog tendera. Za 34 preduzeća koja se nalaze u postupku privatizacije do početka 2009. godine nije izvršena promena vlasničke strukture, pa se očekuje da će za ova preduzeća biti pokrenut stečajni postupak ili izvršena likvidacija.

Za preduzeće «HIP Petrohemija» Pančevo kao metod prodaje određen je javni tender. U ovoj godini očekuje se da će se odrediti strategija privatizacije ove kompanije.

Nakon nekoliko neuspelih tendera, Agencija za privatizaciju je raspisala tender za prodaju «Industrija stakla Pančevo» krajem 2008. godine, a rok za podnošenje ponude je produžen do 20. februara 2009. godine.

U oblasti privatizacije, kraj 2008. godine obeležila je i prodaja 51-procentnog udela učešća u Akcionarskom društvu „Naftna industrija Srbije“, akcionarskom društvu „Gazprom njeft“ iz Ruske Federacije, čime je predviđeno i davanje prava “Gazprom njeft-u” na operativno upravljanje NIS-om.

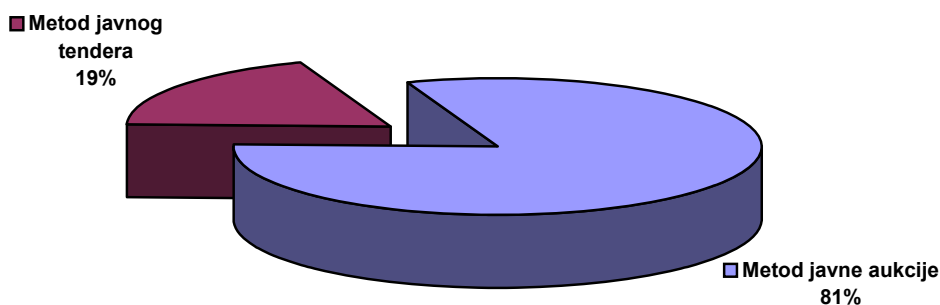
Zbog nepoštovanja odredaba ugovora, odnosno raspolaganja imovinom na nezakonit način, Agencija za privatizaciju je u januaru 2009. godine raskinula ugovor sa vlasnikom "HIP Azotare" Pančevo, konzorcijumom dve litvanske kompanije "Arvi" i "Saniteks" i srpske kompanije "Univerzal holding". Nakon ovog raskida, kapital koji je bio predmet prodaje je prenet Akcijskom fondu i izvršeno je imenovanje privremenog zastupnika kapitala ovog privrednog društva.

2. REZULTATI PRIVATIZACIJE PREDUZEĆA SA PODRUČJA JUŽNOG BANATA

2.1. Broj prodatih preduzeća sa područja Južnog Banata

Prema podacima Agencije za privatizaciju, u periodu od 2002. godine do januara 2009. godine izvršena je vlasnička transformacija 111 privrednih subjekata sa područja Južnog Banata, od kojih je 105 prodato metodom javne aukcije, a 6 metodom javnog tendera („HIP Azotara“ Pančevo, „Pekarska industrija“ Pančevo, „Šećerana-Jedinstvo“ Kovačica, „PIK Južni Banat“ Bela Crkva, „Vršačka pivara“ Vršac, „Vršački vinogradi“, Vršac).

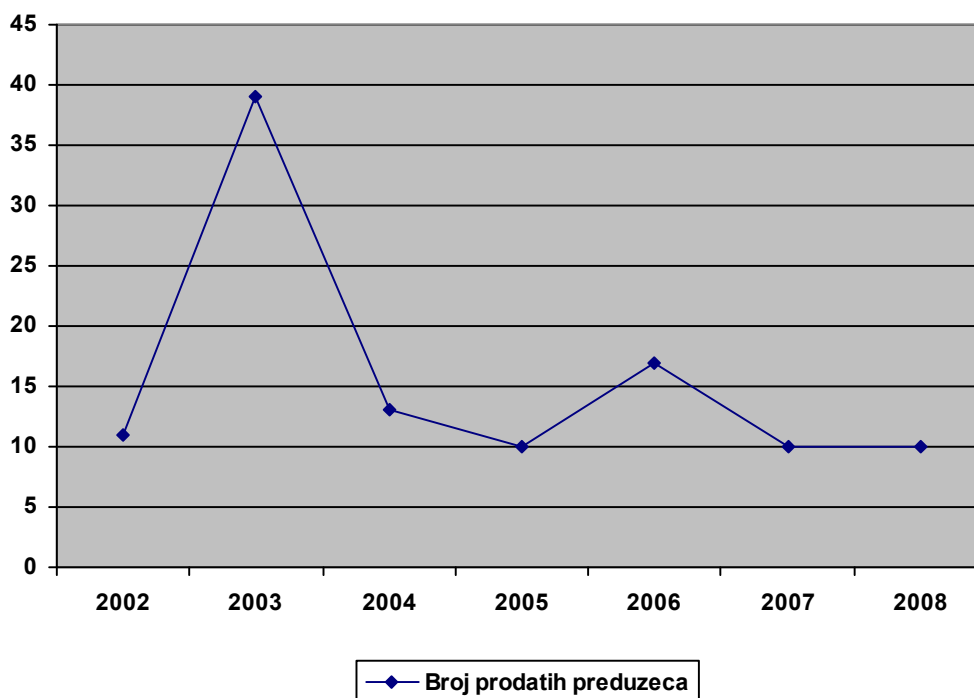
Grafikon 1. Prihod od prodaje preduzeća metodom javne aukcije i tendera

Prodajom preduzeća metodom javne aukcije ostvaren je prihod od privatizacije u iznosu od 108.275.131€ . Očekivani iznos investicija iznos 54.614.850€.

Prihod od prodaje metodom tendera iznosi 23.321.000€, uz očekivane investicije od 58.461.000€.

Grafikon 2. Broj prodatih preduzeća na području Južnog Banata u periodu od 2002. do 2008. godine

U 2002. godini privatizovano je 11 preduzeća sa područja Južnog Banata (10 metodom javne aukcije i 1 metodom javnog tendera).

U 2003. godini privatizacija se odvija znatno bržom dinamikom u odnosu na 2002. godinu, kada je privatizovano 39 preduzeća sa područja Južnog Banata

U 2004. i 2005. godini privatizacija se odvijala sporijim tempom, kada je prodato 13, odnosno 10 preduzeća sa područja Južnog Banata respektivno.

U 2006. godini, prodato je ukupno 17 preduzeća, od čega 14 metodom javne aukcije, a 3 metodom tendera.

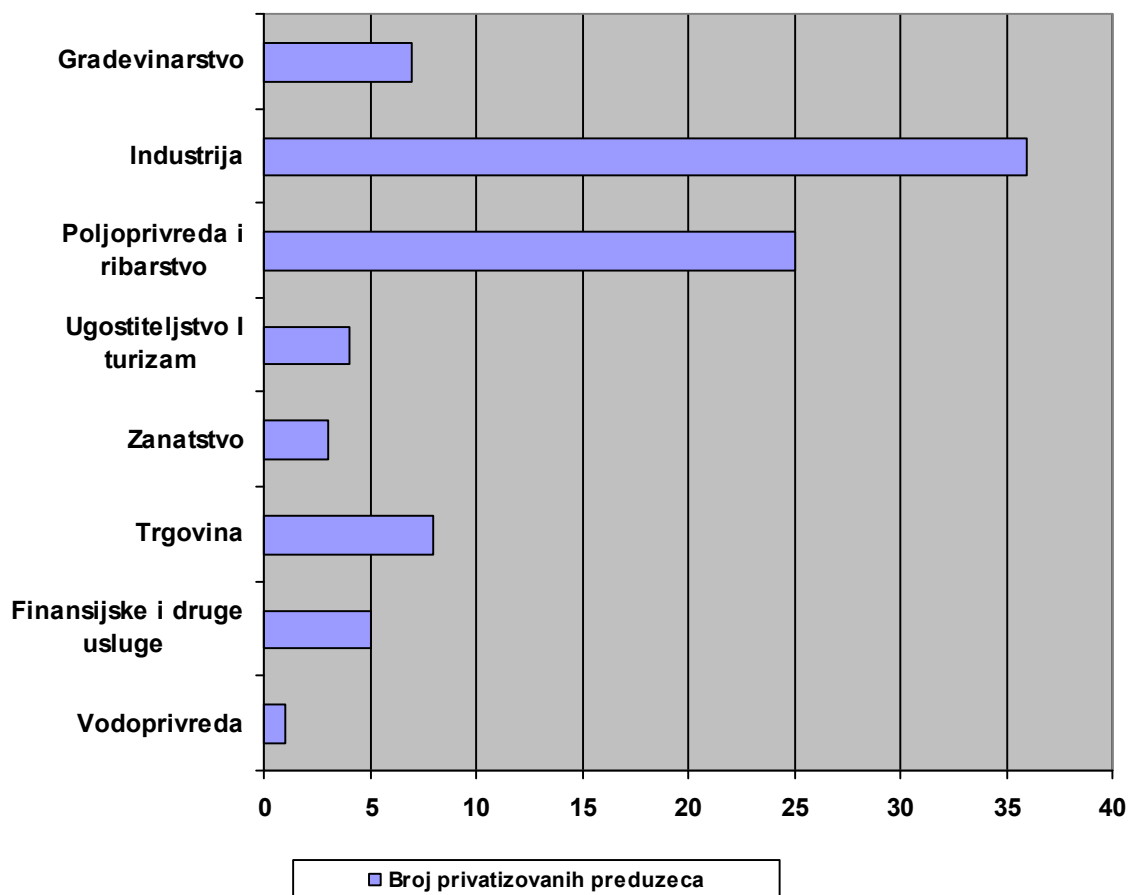
Metodom javne aukcije u 2007. godini prodato je 10 preduzeća, a 2008. godine 10 preduzeća.

U januaru 2009. godine, metodom javne aukcije prodato je jedno preduzeće.

2. 2. Struktura prodatih preduzeća sa područja Južnog Banata po granama delatnosti

U strukturi privatizovanih preduzeća po delatnosti najveće učešće ostvaruju preduzeća iz oblasti industrije (36) poljoprivrede i ribarstva (25). Iz oblasti trgovine prodato je 8 preduzeća, građevinarstva 7, ugostiteljstva i trgovine 4 preduzeća.

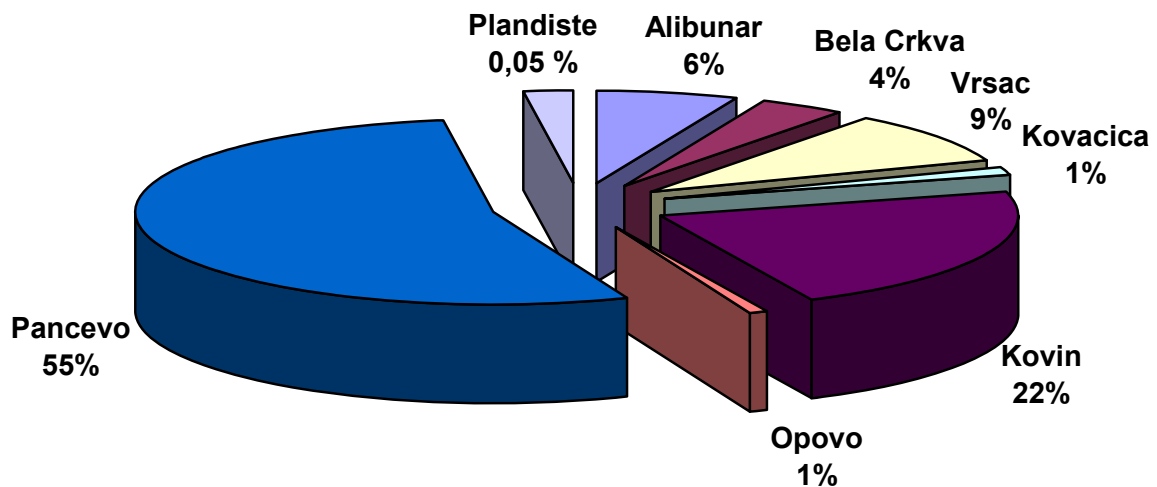
Grafikon 3. Struktura privatizovanih preduzeća po vrsti delatnosti

2.3. Prihod od privatizacije po opštinama Južnog Banata

Najveći prihod od privatizacije ostvaren na području opštine opštine Pančevo (58.463.312 evra), zatim na području opštine Kovin (23.898.500 evra), Vršac (10.030.234 evra), Alibunar (6.981.500 evra), Bela Crkva (4.142.000 evra), Kovačica (1.529.585 evra), Plandište (2.269.000 evra) i Opovo (961.000 evra).

Grafikon 4. Prihod od prodaje preduzeća po opštinama Južnog Banata (% učešće)

3. PREDUZEĆA SA PODRUČJA JUŽNOG BANATA KOJA SE NALAZE U STEČAJNOM POSTUPKU I LIKVIDACIJI

Zakon o izmenama i dopunama Zakona o privatizaciji i Zakon o stečajnom postupku omogućili su brže i efikasnije odvijanje procesa restrukturiranja velikih društvenih preduzeća sa spiska preduzeća u postupku restrukturiranja koja imaju negativan kapital. Tome je o doprinela zakonska mogućnost da državni poverioci uslovno otpuste svoja potraživanja prema subjektima privatizacije usaglašena na dan 31. decembra 2004. godine i da se naplate iz prihoda od privatizacije.

Privatizacija preduzeća u stečaju odvija se kroz reorganizaciju u slučajevima kada je oporavak stečajnog dužnika moguć, odnosno kroz bankrotstvo (prodaju imovine) kada se proceni da za konsolidaciju nema mogućnosti. Likvidacija će biti pokrenuta bez ikakvih prethodnih postupaka u slučaju preduzeća koja su izgubila svoj kapital i imovinu.

Prema podacima Centra za stečaj Agencije za privatizaciju, na dan 25.01.2009. sledeća preduzeća sa područja Južnog Banata se nalaze u stečajnom postupku:

Tabela 2. Preduzeća Južnog Banatakoja se nalaze u stečajnom postupku

Red. br.	Naziv preduzeća	Delatnost	Rešenje o imenovnju
1.	DP ŽARKO ZLATAR MDP – STENA WELD – Bela Crkva	Proizvodnja metalnih konstrukcija	10.06.2008
2.	AD FABRIKA ŠEĆERA – Kovin	Proizvodnja šećera	26.05.2008
3.	DP UTVA-ALUMINIJUM – Pančevo	Proizvodnja metalnih konstrukcija	11.01.2008
4.	Preduzeće u društvenoj svojini za trgovinu, ugostiteljstvo i turizam SLOGA - Alibunar	Ostala trgovina na malo – mešovita roba	12.11.2007
5.	DPP BUDUĆNOST – Banatsko Novo Selo	Gajenje žita i dr. useva i zasada	29.08.2007
6.	Društveno preduzeće za pretovar i uskladištenje robe TRANSPORT-PANČEVO – Pančevo	Pretovar tereta	09.07.2007
7.	Društveno preduzeće za sakupljanje i primarnu preradu industrijskih otpadaka OTPAD sa p.o. Vršac	Reciklaža nemetalnih otpadaka i ostata	29.06.2007
8.	Društveno transportno preduzeće AUTOPREVOZ – Pančevo	Prevoz robe u drumskom saobraćaju	23.05.2007
9.	Akcionarsko društvo industrija obuće PANČEVO – Pančevo	Proizvodnja kožne obuće	23.05.2007
10.	Stečajna masa DP za poljoprivrednu proizvodnju ULJMA	Gajenje žita i dr. useva i zasada	26.04.2007
11.	Stečajna masa AD ZVEZDA Kovin	Proizvodnja slavina i ventila	21.03.2007
12.	AD LIVNICA VRŠAC Vršac – Vršac	Livenje gvožđa	25.05.2006
13.	Poljoprivredno društveno preduzeće TRUDBENIK u stečaju, Staro Lece	Gajenje žita i dr. useva i zasada	26.04.2006
14.	STEČAJNA MASA – AD KLUPKO iz Pančeva	Proizvodnja prediva pamučnog tipa	19.12.2005
15.	Društveno preduzeće za industrijsku proizvodnju tekstilnih predmeta PLANTEKS	Proizvodnja rublja	25.10.2005
16.	DP TIKO – Opovo	Ostala trgovina na veliko	19.08.2008

Prema podacima Centra za prinudnu likvidaciju, preduzeća u kojima je pokrenut proces likvidacije su: RAZVOJ I INŽENJERING – Pančevo i NOVI DOM-STOLARIJA – Debeljača.

Sledeća preduzeća su predložena za pokretanje postupka prinudne likvidacije: “Banačanka promet” Pančevo, “Panprojekt” Pančevo, “Virt” Vršac, “Kluz Plitvice” Vršac, “Lune Milovanović” Kovin, “Pobeda”, Bela Crkva, “Betonjerka” Bela Crkva i “Utva Stin” Pančevo.

Shodno Zakonu o privatizaciji, Član 14 koji glasi “ Za privatizaciju neprivatizovanog društvenog kapitala javni poziv za učešće na javnom tenderu, odnosno javnoj aukciji, mora da se objavi najkasnije do 31. decembra 2008. godine. Ako se javni poziv ne objavi u roku iz stava 1. ovog člana, Agencija donosi rešenje o pokretanju prinudne likvidacije subjekta privatizacije (u daljem tekstu: likvidacija). Likvidacija subjekta privatizacije pokreće se i ako:

- 1) društveni kapital, odnosno imovina, subjekta privatizacije nije prodat ni posle trećeg sprovedenog javnog tendera, odnosno javne aukcije;
- 2) subjekt privatizacije nije podneo godišnji finansijski izveštaj agenciji nadležnoj za vođenje Registra privrednih subjekata dve godine uzastopno.”

Uslovi za pokretanje prinudne likvidacije ispunjeni su kod sledećih preduzeća: “Sloboda” Vršac, “Graničar” Vršac, “Mega projekt” Pančevo, “Moda” Kovačica, “Agrouljma” Vršac, “Promet” Vršac i “IMO” Vršac.

4. STRANE DIREKTNE INVESTICIJE NA PODRUČJU JUŽNOG BANATA

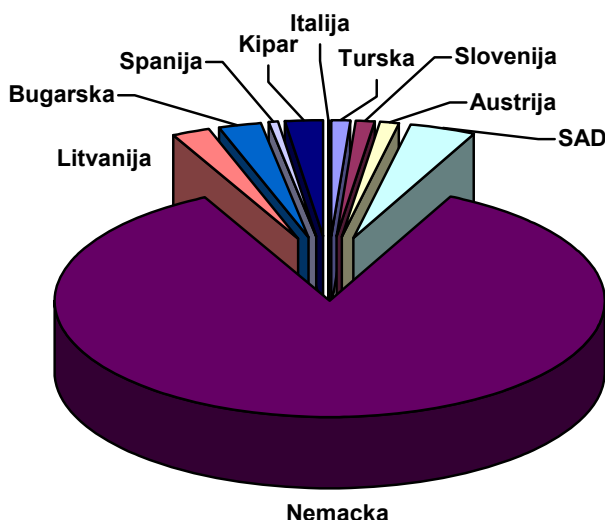
Strane direktne investicije (SDI) u savremenoj razvojnoj etapi preuzimaju funkciju ključnog razvojnog faktora svetske privrede i uz trgovinu postaju osnovni mehanizam globalizacije svetske privrede, tj. globalizacije poslovanja preduzeća.

Privrede u tranziciji, koje karakteriše velika ponuda kvalifikovane, relativno jeftine radne snage, kao i rastuća, ali nestabilna tržišta, imaju dobre izgleda da privuku strana ulaganja. Međutim, da bi se strane investicije i realizovale, glavni elementi ekonomske politike treba da budu usmereni na reformu javnog sektora i završetak procesa privatizacije, tržišne reforme i liberalizaciju, kao i postepen prelazak na izvozno-orjentisanu politiku.

Priliv stranog kapitala na područje Južnog Banata u periodu od 2003. do 2008. godine iznosi 580.58 mil €, a ostvaren je po osnovu prodaje preduzeća u procesu privatizacije, zajedničkim ulaganjem ili kupovinom udela u kapitalu preduzeća od strane strateškog partnera.

Priliv stranog kapitala u 2008. godini na području Južnog Banata u 2007. i 2008. godini odvija se znatno sporijim tempom u odnosu na 2006. godinu, što se objašnjava nestabilnom političkom situacijom i porastom neizvesnosti.

Grafikon 5. Struktura SDI po zemljama porekla kapitala

Pregled stranih direktnih investicija na području Južnog Banata dat je u tabeli 3.

Godina investiranja	Kompanija	Zemlja porekla kapitala	Sektor	Mesto	Vrsta investicije	Vrednost investicije (u milionima €)	Broj zaposlenih	Napomena
2003.	Efes Breweries International	Turska	Pivara	Pančevo	Preuzimanje	6.5	300	U augustu 2003, Efes je kupio udeo u kapitalu pivare od 63%
2004.	Roto	Slovenija	Proizvodnja plastičnih delova	Alibunar	Privatizacija	0.30	15	
2004.	SMF	Austrija	Proizvodnja kablova	Kovačica	Zajedničko ulaganje	1.0	40	Zajedničko ulaganje (50-50) sa preduzećem Konkab, Kovačica
2004.	West Pharmaceutical Services	SAD	Proizvodnja farmaceutičkih proizvoda	Kovin	Preuzimanje	10.0	130	U 2004. je izvršena prva faza investiranja sa izgradnjom novih proizvodnih kapaciteta
2005.	Viator&Vector Group	Slovenija	Transport, skladištenje i komunikacije	Vršac	Preuzimanje	3.30	37	Viator&Vector je kupio Hemofarm transport i špedicija d.o.o.
2006.	Austru Bau	Austrija	Izgradnja	Pančevo	Privatizacija	0.18	150	Austru Bau je kupio Konstruktor PANčevo
2006.	Bau Holding Beteiligungs	Austrija	Izgradnja	Pančevo	Preuzimanje	5.50	500	ideo od 80% Vojvodinaput-a Pančev
2006.	Welde gmbh	Austrija	Drvna industrija	Kovin	Preuzimanje	0.0	89	Preuzimanje preko svoje firme iz Bugarke Lesoplast ad Troyan
2006.	Fluid Utva	Slovenija	Proizvodnja cisterni	Pančevo	Privatizacija	1.45	188	Fluid je kupio Utva Pančevo
2006.	Fresenius Medical Care	Nemačka	Proizvodnja medicinskih instrumenata	Vršac	Preuzimanje	20.0	273	

Tabela 3. Strane direktne investicije na području Južnog Banata³

Godina investiranja	Kompanija	Zemlja porekla kapitala	Sektor	Mesto	Vrsta investicije	Vrednost investicije (u milionima €)	Broj zaposlenih	Napomena
2006	Nordzucker	Nemačka	Proizvodnja šećera	Kovačica	Zajedničko ulaganje	0.0	159	Zajedničko ulaganje sa MK komerc
2006	Sholz	Nemačka	Odlaganje otpada	Pančevo	Privatizacija	0.10	14	Sholz je kupio Pansiovina Pančevo
2006	Stada	Nemačka	Farmaceutska industrija	Vršac	Preuzimanje	485	2100	U 2006. godini Stada je otkupio udeo u vlasništvu Hemofarm-a od 98%
2006.	Arvi Fertis Savitex	Litvanija/SAD	Azotara	Pančevo	Privatizacija	13.10	1.345	Konzorijum su činili Unioverzal sa 20% udela u vlasništvu, Arvi sa 65% i Sanitex sa 15%
2007.	Kornikon	Bugarska	Rudnik	Vršac	Privatizacija	16.40	103	Kornikon je kupio Rudnik Kovin
2007.	OMV	Austrija	Naftna industrija	Vršac	Greenfield investicija	0.0	40	
2008.	Eix Hotels	Španija	Hoteli	Vršac	Preuzimanje	2.00	50	Eix Hotels su kupili hotel Srbija u Vršcu
2008.	Mergol Limited	Kipar	Proizvodnja opekarskih proizvoda	Vršac	Preuzimanje	13.00	350	Mergol Limited je kupio 49.9% udela u kapitalu Trudbenik-a
2008.	SMA	Italija	Proizvodnja rezervoara	Vršac	Preuzimanje	0.75	30	SMA su kupili Dehidrator Vršac
2008.	Akripol	Slovenija	Proizvodnja konstrukcionih materijala	Kovačica	Greenfield investicija	2.00	30	
UKUPNO						580.58	5.943	

Izvor: VIP Fond, AP Vojvodina

5. OPŠTA PROBLEMATIKA PROCESA PRIVATIZACIJE

Proces privatizacije u Srbiji bez obzira na model i vreme sprovođenja, praćen je spornim slučajevima. Veliki broj ugovora o prodaji je raskinut, jer novi vlasnici nisu poštovali odredbe ugovora. Sve ovo je nepovoljno uticalo na opštu klimu za strana ulaganja i privatizaciju, uključujući i poverenje u domaći pravni sistem i njegove institucije.

Proces privatizacije je praćen brojnim ograničenjima koja su uticala na uspešnost ovog procesa, a koja se ogledaju u sledećem:

- Osnovni problemi sa kojima je bila suočena privatizacija je niska proizvodna aktivnost, visoka zaduženost, neujednačena dinamika restrukturiranja, posebno javnih preduzeća i velikih sistema u zadružnoj i društvenoj svojini.
- Nezaokružena zakonska regulativa - nerešena svojinska pitanja, nejasni i neprecizni podaci o imovini i obavezama preduzeća, o vlasništvu nad poljoprivrednim i građevinskim zemljištem, nesređene katastarske knjige, brojne administrativne procedure i nezaokružen paket zakonskih propisa su uticali na povećanje stepena nesigurnosti, posebno za strateške partnere.
- Izražen problem u procesu privatizacije je rešavanje socijalnog pitanja. Rešavanje problema viška zaposlenih, posebno u velikim privrednim sistemima i javnim preduzećima, zahteva sveobuhvatan socijalni program uz dogovor svih ključnih aktera socijalnog dijaloga.
- U procesu restrukturiranja i privatizacije velikih privrednih sistema, poseban problem predstavljaju nerešena pitanja dugova ovih preduzeća. Uvođenjem modela otpisa duga, omogućeno je ubrzavanje restrukturiranja, a počelo je da se primenjuje i stečajno zakonodavstvo.
- Agencija za privatizaciju bi trebala da posebnu pažnju obrati na izbor kupaca koji raspolažu kapacitetima za oporavak i razvoj kupljenih preduzeća, kao i na efikasniju kontrolu poštovanja ugovora o privatizaciji.

U procesu izgradnje moderne tržišne privrede, stvaranje adekvatnog regulatornog okvira za infrastrukturne delatnosti, restrukturiranje javnih preduzeća i njihova delomična ili potpuna privatizacija, osnovni su prioriteti ekonomske politike u narednom periodu. Ključni problemi poslovanja javnih preduzeća su:

- nerentabilnost,
- visok stepen zaduženosti,
- višak zaposlenih, problem neadekvatne kvalifikacione strukture zaposlenih i
- iznadprosečne zarade.

U narednom periodu najvažnije aktivnosti na restrukturiranju republičkih i lokalnih javnih preduzeća jesu usklađivanje cena proizvoda i usluga javnih preduzeća sa ekonomskim principima i smanjenje preostalih viškova zaposlenih u javnim preduzećima.

Budući da postoje različiti predlozi u pogledu dinamike i obuhvata privatizacije javnih preduzeća na nivou Republike Srbije, Vlada će za većinu njih utvrditi strategiju restrukturiranja i privatizacije, s ciljem da se postepeno prodaje kapital tih preduzeća, unapređuje korporativno upravljanje i da se na tim osnovama povećava njihova tržišna vrednost.

Po pitanju privatizacije velikih preduzeća, kao što su Elektroprivreda Srbije, Telekom Srbija, Putevi Srbije, Železnice Srbije, država se još uvek nije opredelila za određenu strategiju.

Privatizacija (delimična ili potpuna) republičkih i lokalnih javnih preduzeća podrazumeva otklanjanje sistemskih prepreka za njihovu privatizaciju. Imajući u vidu značaj, kapital, broj zaposlenih i eksterne efekte javnih preduzeća, neophodno je definisati modele njihove privatizacije, jer oni ne mogu biti istovetni za sva javna preduzeća. Privatizacija javnih preduzeća na republičkom i lokalnim nivoima zahteva odgovarajuće izmene Zakona o sredstvima u svojini Republike Srbije, Zakona o javnim preduzećima i obavljanju delatnosti od opšteg interesa, Zakona o komunalnim delatnostima i Zakona o privatizaciji. Privatizacija javnih preduzeća olakšaće se ukidanjem zakonske odredbe prema kojoj je Republika vlasnik ne samo kapitala, nego i imovine javnih preduzeća.

Potrebna je i liberalizacija određenih komunalnih delatnosti. Mogućnost ulaska novih preduzeća u navedene delatnosti je ključ za unapređenje njihovog funkcionisanja. Preduzeća u infrastrukturnim delatnostima koja imaju karakter prirodnog monopola (železnička infrastruktura, prenos električne energije, međunarodni gasovodi i naftovodi i dr.) neće biti većinski privatizovana.

U narednom periodu pokrenuće se privatizacija javnih komunalnih preduzeća, čiji su osnivači organi lokalne samouprave. Uporedo sa pripremom javnih komunalnih preduzeća za privatizaciju, razvijaće se razni oblici saradnje sa privatnim sektorom na bazi ugovaranja posla, davanja koncesija i jačanja konkurencije u ovom sektoru privrede. Pre privatizacije komunalnih javnih preduzeća neophodno je doneti novi zakon o komunalnim delatnostima i uspostaviti efikasan regulatorni okvir.

Sekretar Centra za privatizaciju RPK Pančevo

mr Milena Vujaklija